

1886

Budapest, 1885.

Ötödik évfolyam 16. szám.

Péntek, augusztus 21.

KIADÓHIVATAL:
Budapest, Gyöngyösi-utca 9. sz.
Ide ezimzendők az előfizetési
pénzek, hirdetések és nyilttérlek.
Majelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 „ — „
Negyedévre 1 „ 50 „
Egyes számok 12 krért
az elárusító helyeken kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, VIII., Vas-utca 13. sz.
Ide küldendő a lap szellemi
részét illető minden közlemény.
Majelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 „ — „
Negyedévre 1 „ 50 „
Egyes számok 12 krért
az elárusító helyeken kaphatók.

Hogy áll a világ.

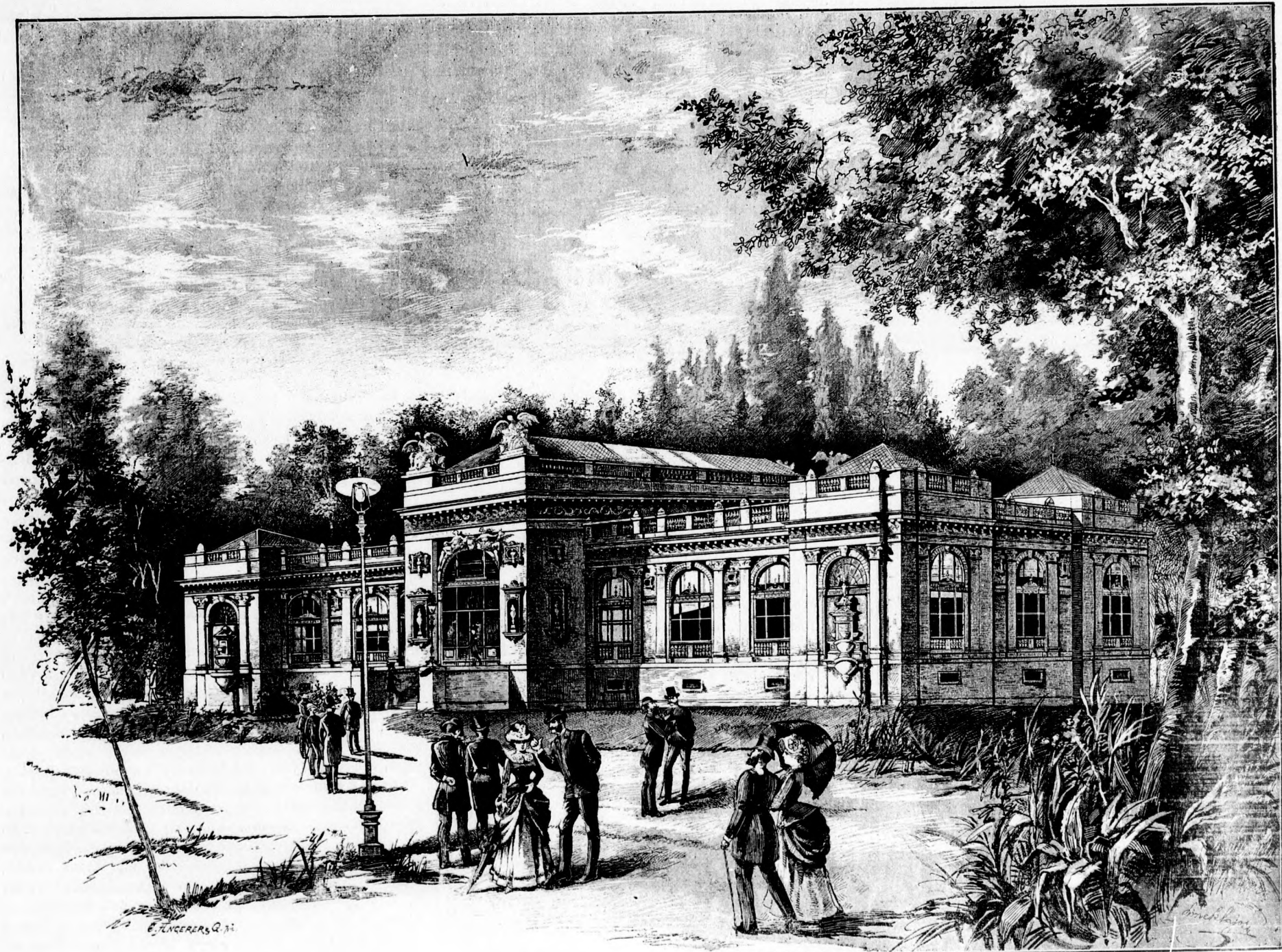
Itthon. Csend! föltétlen politikai csend, mely csak a kremsieri császár-találkozás által van kissé felzavarva. Ő felségeik Ferencz József király és királyné, valamint Rezső trónörökös f. hó 24-én délelőtt indulnak el Bécsből Kremsierbe, ugyanaz nap korán reggel Stefánia trónörökösne Miramare-ba megy. A király 24-én fogadja a különböző testületeket és meglátogatja az ottani helyőrséget. Ugyanazon nap estéjén Károly Lajos főherceg is Kremsierbe jó, neje ezalatt Schwalbach fürdőben marad. — III. Sándor császár és Mária Feodorovna cárné két fiokkal Miklós trónörökössel és György

Hogy Bismark herceg és Kálnoky gróf Varzinban mit végeztek, arról eddig csak igen kevés jutott a világ tudomására, daczára annak, hogy a zsidó reporterek végerőlködés révén munkálkodtak azon, hogy a tanácskozásokról részleteket szerezhessenek maguknak. A mit a lapok irnak, az mind csak üres combináció marad, addig, míg hivatalosan ki nem adják az illetékes körök a tanácskozás tárgyát s eredményét.

Az angol parlament utolsó ülészaka kedden bezárattott. A trónbeszéd a karthum expedíció sikertelenségére utal, de dicsérettel emlékszik meg a hadsereg és tengerészek bátorságáról, kik abban résztvettek. A máhdi halála a királynét valószínű-

ügyekre vonatkozik s általános érdekekkel nem bir. Drummond Wolff küldetéséről a trónbeszéd nem tesz említést.

Németország a mint mult számunkban jelentettük, Afrikában kénytelen volt hajórajt Zanzibar elé állítani s azt is mondottuk, hogy e kérdés égető jellegűvé kezdett válni. A napok folyamán azonban a zanzibari kérdés Németország javára lett elintézve. Bargasch Said engedett a német követeléseknek és elismerte az elfoglalt gyarmatok felett a német császár véduri jogát. A vitás kérdésnek elintézése egészen a tizenkettedik órában történt, mert a mint hivatalosan jelentik, Wituben már összeütközés történt a németek és a zanzibáriak között. A szultán tudvalevőleg igényeket támasztott a német kelet-afrikai társulat

A képzőművészeti csarnok a kiállításon.

nagyfejedelemmel 25-én délelőtt érkeznek Kremsierbe, honnan 26-án utaznak el. — Sándor bolgár fejedelem a pilseni hadgyakorlatoknál — melyek semmi esetre sem halasztatnak el — mindenestre ott lesz, de Kremsierben nem lesz jelen. Szögyény-Marich osztályfőnök jelen lesz a császár-találkozáson. Kremsierből a király egyenesen Rokycaba, a hadgyakorlatok színhelyére megy, míg a királyné Schönbrunnba utazik. A trónörökös Bécsbe indul vissza, hogy a 2. (bécsi) hadtestet, — melyet ő fensége a szt-pölteni hadgyakorlatoknál, mint hadtestparancsnok fog vezényelni — az odavonulásra előkészítse. — A külföldi tisztek csak az észake-szeahországi hadgyakorlatoknál lesznek jelen; a szent-pölteni gyakorlatoknál azonban több idegen katonai attaché is ott lesz.

leg azon helyzetbe juttatja, hogy Egyiptomban az uralkodó és a néppel szemben az események által rearótt kötelességeknek kevesebb nehézségekkel fog megfelelni. A kormány továbbra is törekedni fog, hogy Egyiptomban a rendet szilárd alapra helyezze. A többi hatalmak iránti viszony barátságos. Az Oroszországgal folytatott tárgyalások az afgán emir, mint a királyné szövetségese, területének határkérdésére nézve még folyvást tartanak. A trónbeszéd ama reménynek ad kifejezést, hogy a tárgyalások nemsokára kielégítő megoldásra fognak vezetni. A kormány megteszi a szükséges lépéseket az iránt, hogy India északnyugati határa a kellő védelmi állapotba helyeztessék, mely nélkül az indiai alattvalók jóléte és nyugalma időnként megzavartatnék. A trónbeszéd többi része bel-

által a benszüllött független hercegtől adásvevési szerződés útján szerzett s a német császár védelme alatti csapatoktól megszállott birtokra. Hasonlóan nem tetszett a szultánnak az sem, hogy a witi szultán a szerződésben neki biztosított területen 600 emberrel és ágyuival Lamu-Baig Németország védelme alatt előrenyomult. Berlinben azt hiszik, hogy a zanzibári affaireben egy titkos angol-német egyezmény anekziója alatt engedett a zanzibári szultán.

Az orosz kormány hir szerint erélyes represzálialakkal akarja megtorolni, hogy a porosz kiutasítási rendelet orosz alattvalókra is alkalmaztatott. Az Indépendance Belge ugyanis úgy írja, hogy a varsói rendőrfőnök parancsot kapott 15 porosz nemzetiségű egyénnek azonnal való kiutasítására.

Független bírák.

E napokban sok port vert föl a szabadkai kir. törvényszék néhány tagjának Berczelyi miniszteri tanácsos által szolgálat alóli rögtönzött felüggesztése és egyáltalán a szabadkai kir. törvényszék hivatalnokainak tüzetes szóba vevése; ottani ügyvédek által egy emlékirat készítettett, a melyben a törvényszéknél előfordult minden vissza-szágnak oka két pontban volt összefoglalva. „1-ször: hogy a törvényszéki elnök adminisztratív képtelensége miatt tovább nem tűrhető meg, 2-szor: hogy az elnök a járásbíróval rokonságban van, s hogy még több ügyvéd dicsekedhetik az elnök közeli rokonságával”.

Ily okok eléggé világosan tüntetik elénk azt a képet, a melyet a szabadkai kir. törvényszék néhány év óta nyújtott — sajnos azonban, hogy ki kelt mondanunk — ezen eset nem áll egyedül; másutt is vannak tehetség nélküli törvényszéki elnökök, másutt is nagy a rokonság, nagy a protekcionális baráti egymáshoz fűzés.

E téma egy jó vastag kötetre éppen elég volna. De mit használna a legszebb leírás, ha nem tartalmaz pozitív javaslatokat az iránt, hogy miként lehetne már egyszer nálunk jobb az igazságszolgáltatás? Nem elég a betegség felismerése, a betegséget gyógyítani is kell megfelelő gyógyszer alkalmazásával. A bírák függetlenségének magas elvét nem szabad megtagadni — s ehhez az 1869. IV. törvény-cikk 16. §-a azt mondja: „hogy a bíró saját akarata ellen állásáról máshová nem tehető.” Nem szabad őt elhelyezni, csak akkor, ha tökéletesen bizonyult az ő képtelensége, de még penzióba sem szabad küldeni.

Ebből tehát csak az következik, hogy a bíró ott marad, a hol neki jól megy a dolga, akár megfelel, akár nem a követelményeknek.

Ez a függetlenségi elv legridegebb érvényesülése, s hogy ez igazságszolgáltatásunknak nincsen javára, beláthatja bárki is.

Hogy ez így nem maradhat, hogy úgy a szabályozott igazságszolgáltatás, valamint a bírák érdekében egy ez irányban támasztandó reform szükségessé vált, azt még a legzilárdabb független elvű hazafi sem fogja ellenezni. A bíró függetlenségét nem akarjuk megdönteni. A bírónak szabadnak kell lennie, függetlennek bármely kormánytól, a bírót nem szabad korteszélokra felhasználni, s viszont a független bíró föl ne használtassa magát ilyenekre. De a bíró függetlenségének mégis valami háttér kell szabni, megengedtessek a bíró át-helyezése oly állásról, hol megfelelni nem bír, másra, hol tehetségét talán mégis értékesítheti. Amde nem a miniszteriumnak magának adassék a jog ily elmozdításra, hanem az esetről esetre megújítandó feyelmi bizottságnak is legyen meg annyi joga, hogy a bírák fölött panaszos esetekben dönthessen.

Ez által a bírói függetlenség csorbát nem szenvedne, azért lehetnének szabad hazánkban független bírák.

SZAFULÓ.

„A mi az egy Prága városában, valamint annak környékén lakó zsidókat illeti, azoknak gonosz cselekedéseire vonatkozólag a keresztények részéről számos és különböző panaszok érkeznek hozzánk s a bajok gyors orvoslása kérelmeztetik.

A zsidók azt állítják, hogy ők teljesen ártatlanok mindenben s hogy az ellenük való tanak kintás, mások pedig rábeszélés által lettek a zsidók elleni vallomásra kényszerítve.

De mivel annyi alapos panasz, annyi s oly gyakran ismétlődő jelentés érkezett hozzánk a zsidók gonosz cselekedeteiről, annál fogva kegyelmeseen meghagyjuk nektek, meghatalmazott képviselőinknek, hogy Csehország rendeivel tanácskozára intézkedjék az iránt, hogy Csehországból valamennyi zsidó kiutasíttassék, a mennyiben t. i. a rendek erre nézve megállapodásra jutnak.

A zsidóknak egy bizonyos határidő tűzendő ki s erről ők értesítendők, hogy ennek lefolyása alatt, ugy Csehországból, valamint birodalmunkhoz tartozó minden országainkból kivándoroljanak.

A jelen körülmények között semmit sem tartunk szükségesebbnek, mint gondunkat fordítani arra, hogy egy mi, valamint kedvelt alattvalóink ezen emberektől megszabaduljanak, a nagyobb és veszed-

mebb bajok elűritését tartván szemünk előtt, melyek ezen dolgokból származhatnának”.

Igy hangzik Ferdinánd, az osztrák birodalom császára s I. Ferdinánd néven Magyarország királya által 1841. év szeptember 10-én Linzben kelt rendelete.

Még akkor nem volt Rothschild az ur, nem volt olyan Tisza Kálmán-féle ember miniszter! Ha mai napság egy ily rendelet ki is adatnék, fogadunk százat egy ellen, hogy a zsidók nevetnének s ki nem mennének — hiszen zsidó-világ van most minálunk.

Sakter író a sajtóban
Annyi van, mint béka tóban,
Bolondítja a világot
Gyengíti a buzgóságot.

Ipar és a kereskedés
Fölött lebeg a sakterkés,
A tiszta kéz régen halva
Minden vevő megvan csalva.

Váltó-gazdaság virágzik
Gazda bajból ki sem látszik.
Zsidó vet és zsidó arat,
Az adósság mégis marad.

Sakter kézben a patika
Még jobban a poitika!
Ki a zsidó ellen mukkan
Mindjárt a kóterbe bukkan.

A pálinka ellen.

Mind erősebb és erősebb lesz a társadalom által a pálinka ellen folytatott harc, sőt több államban már a törvényhozás is a palinkaivás ellen fordul és pedig a hol erélyesen rogtak hozzá, jó sikerrel. Egesz néposztályok, melyek azelőtt áldozatai voltak a palinkaivásnak és az ezzel járó szellemi és anyagi pusztulásnak, vissza lettek hódítva a nyugalmas családi élet es a becsületes józan munka számára, nagy fájdalomra a zsidóságnak!

Az északamerikai Maine állam tette eddig a legnagyobb haladást. Népeségének aránya szerint Maine az egyesült államoknak szeszes italokra kiadott pénzüsségéhez 13 millió dollárral járulna, holott tényleg csak fél milliót tesz ki fogyasztása. A zsidó ott pusztulásban van!

A hollandi 1881-iki korcsma-törvény a Hollandiában volt korcsma számát 46 ezerrel a népesség arányához mérten 14 ezerre szállítja alá, melyekben a palinkának nyilvános eladása a leg-szűkebb korlátok közé van szorítva.

Svédországban és Norvégiában már negyven év óta dolgoznak a palinkaivás kiirtásán. Közhasznú egyesületek megvásárolták a korcsmaikodási jogot s az általuk nyitott helyiségekben egészséges enyhe italok és tápláló ételek szolgáltatók ki. E mellett az egyletek tőkéje jól kamatoz s a nyereség tetemes része közsegi és jótékony célokra fordítható. Az egyletek útján eléri az állam azt is, hogy pontosan végrehajtsuk a törvény azon rendelete, mely szerint fiatal koru egyéneknek és részegeknek szeszes italt nem szabad kimérni, hitelre pedig semmit sem adnak, a törvény kijátszásától tehát tartani nem kell. Ugyancsak ezen egyletek berendeztek a városokban a munkások részére úgynevezett várakozó termeket, a hol semminemű ital nem kapható, de igen is hasznos olvasmány. Számos munkásnak itt van találkozó helye és ide mennek a munkaadók és a kik munkásokat keresnek, hogy szerződtessek az illetőket. E helyiségek használata teljesen ingyenes. Hogy a Skandináv félszigeten zsidó nem boldogul, azt mindenki tudja. Ott nem is találunk zsidókat! De boldog ország!

Angolországban többször visszautasítás után a parlamentben győzött azon idítvány, miszerint a községek adófizetőinek megtiltassék a pálinka-eladás. Ezenkívül társadalmi agitáció folyik arra, hogy a városokban egyletek útján a munkásoknak kávéházak nyitassanak, hol szabad idejüket kedélyesen eltölthetik. Ily kávéház már több meg is nyílt, némely városban, oly nagy helyiségekkel, hogy sok ezer munkást képesek befogadni.

Németországban a múlt év elején alapítottak együletet, melynél van egy „korcsma bizottság” mely a korcsma tanulmányozását és az e téren teendő intézkedések iránti javaslatlétét nyerte feladatul. A bizottság több tagja legelőször is tanulmányutra indult azon országokba, a hol a pálinka-mérgezés elleni intézkedések eddig legnagyobb sikert mutatnak. A tagok visszaérkeztek s közös tanácskozásaik eredménye az, hogy minden reform előfeltétele: birodalmi törvény útján a korcsma számát a közsegi lakosság arányszámához mérten meghatározni. Szükséges továbbá törvény az iránt, hogy kiskorúaknak pálinkát ne legyen szabad adni; hogy a korcsmaiban a hitelre

való eladás eltiltassék; hogy az esteli záróra betartásáról a hatóságok szorgosan gondoskodjanak; hogy a pálinkamérés teljesen külön választassék a szatócosságoktól és más ilyféle üzletektől.

Nálunk Magyarországon, egyre jobban terjed és pusztít a pálinkaivás. Egyes községekben megtörtént, hogy az előljáró s a pap rábeszélésére a lakosság megfogadta, hogy nem iszik pálinkát. De ha e fogadást csakugyan megtartja, akkor hivatalos uton jóakaró figyelemzetést kap az, a ki épen legbefolyásosabb ember a faluban, hogy ugyan gondolja meg, mennyire károsodik a — regale.

De nálunk bezzeg urak is a zsidók; zsidó-világ és pálinka, no meg szegény Magyarország!
A. Á.

Bécsi levél.

1885. augusztus 19-én.

Ha ablakomból letekintek az utca másik oldalára, mindenekelőtt egy fekete czégtábla ütődik szemembe, melyre nagy sárga betűkkel vagyon írva: «k. k. Lotto-Collectur» megfigyeltem, hogy a járó-kelők kilencz százaléka megáll a «gyűjtőde» előtt, tanulmányozás tárgyává téve az utolsó húzás kretával kiirt számait. A megállóknak legnagyobb része azonban nem elégszik meg ezzel a platonikus szám-megtekintéssel, hanem beép a collecturába s lerakja annak oltárára a jövő húzás nyereségnyel kecsesítő kilátása mellett az obolust. A lakosság valamennyi osztálya, rendje van itt képviselve. A legnagyobb kontingens azonban a ven asszonyok állítják a sakra.

Itt van először a kora reggeli publikum. Érdekes és színtén mulattató nép. Az öreg, a lottojáték harezteréu megőszült nénikék, asszonyok puttanyokkal es kosarakkal állnak ott s figyelnek az oraculumra, mely egy tábla alakjában van kifüggesztve, melyen hosszú kék papírszalagokon ki vannak írva a combinált számsorok. Mindig találkozik egy vén Egéria, a ki főnhangon tart előadást a számokról, melyek a jövő húzásban «minden bizonynyal ki fognak jönni!» O éppen oly jól tudja ezt, mint a ternopróféták:

Csekefalvy Ilona urhölgy, Mihalik, Tót, Gönczi vagy Orlice a matematika hírneves tudósai es professorjai, hiszen ezek mindnyájan csak kombináció útján fedezték föl a treffer vagy ternócsinálás legesalhatatlanabb módszerét, míg ő az Egéria, a gyakorlati életből a tapasztalat útján jutott nagy tudományossága birtokába. A többiek azután bólintgatva hallgatnak szavaira s bemennek a lotto-ördögnek áldozni.

Lassan-lassan megváltozik a collectura előtt megálló közönség. Jönnek a környék üzletemberei, mutogatják egymásnak a czédulákat s tüzetesen magyarázgatják egymásnak a jövő húzás lehetőségét.

Soha életemben nem hittem volna, hogy a lottojáték végzettes befolyása oly széles körre terjed ki. A legelegansabb tolettű nők, fiatal, virágzó leányok, kikről föltételezem, hogy a férfiak szívével űznek kaczer játékot: gyöngye iskolás gyermekek, distinguált férfiak nem állják a «k. k. Lotto-Collectur» előtt megállni s nem szégyenlik magukat hatással az ujjuk közt belépni es oly számokra tenni, melyeket talán egy spekuláns Lottó-szedélgőtől, egy «hires matematikus»-tól kaptak diaga pénzen. Beh csak borzasztó szenvedély!

Amott jön egy elegáns férfi, gyorsan fölemel egy gyermeköt, ezzel húzat magának számokat es ezekre tesz a Collecturában jókora összeget!

Az állit nagy szerepet játszik a lottónénikéknél es az álom-magyarázatok irodalma sok kötetre terjed. Az igazi lottónéni nélkülölzi az emberi érzést tökéletesen. Borzadályos családi válságok, undort gerjesztő gonosztettek, elemi csapások, az ő szemében számmal járnak; o annyira szívtelen, hogy még a saját családi tűzhelyén történt szerencsétlenséget, a családi gyászt is fölhasználja a lottojáték czéljaira.

Hogy a lottojáték iránti rokonszeny ki ne halljon, eléggé jellemzőnek a szülők, hogy gyermekeiket már a legzengebb életévekben rátanítják a lottóra; fölhasználják az ártatlan gyermek boldog együgyűségét is, hogy ennek segítségével szerencsét hozó számokat nyerjenek; mi természetesebb, hogy ily nemzedék ismét csak a szülők nyomdokát követik?

Mely gyökeret vert már a lottószenvédély a népek szívében, voltak s lesznek még esetek, oly drámák, melyek a törvényszék előtt végződnek, s hol kiderül a lottó veszés sok ezer existenzia boldogságát megrontó hatalma, a hol kiderül, hogy a gonosztevő csak a lottó révén jutott a börtönbe.

De ki tudósít bennünket a megtört, megsemmisült házi békéről, a megsemmisített családi boldogságról, melyet a szenvedélyes lottó-játszás okozott? ki festi nekünk azon megrázó jeleneteket, melyek a családi szentélyt megmeté-lyezik?

Két fiút láttam a napokban a börzse vezető lépcsőkön krajezarokkal «páros-e vagy páratlant» játszani s a rendőr is látta s nem tűrte a játékot.

Hát kérdem már most, nem hazard játék-e a lottó is? ez az államilag jóváhagyott es dedelgetve fentartott játék, mely milliókat hoz az államnak, de a mely sok ezer embert oda visz a végromlás ijesztő sötétjébe!

Nem szölok tovább, mert különben azt mondják rám, hogy unalmas ember vagyok, csak azt mondom még, hogy a pénzügyminiszterek megcsálják a népet a lottóval s szívesen látják, ha oly svindlerék, mint például Mihalik, Tót, Gönczi, Orlicé, Csekefalvy támadnak, kik a néptől pénzt zsarolnak maguknak, ez által gonosz uton, hozva az államnak néhány százezer forint hasznot! Pfüj! Ez zsidó Wirtschoft!

Dr. Seab Miklós.

1886

H I R E K.

— **Lipovniczky István** nagyváradai püspök végrendeletét közlik az ottani lapok. Érdekesnek tartjuk kiemelni a végrendelet eme passusát: Kivánom, hogy a vándor-olasz közsirkertbe temessenek. Bocsánatot kérek mindenkitől, a kit talán akaratomon kívül megsértettem volna. Isten oltalmába ajánlom mindnyájukat. Sok ideig azon meggyőződésben voltam, hogy miután mi püspökök csak olyan adófizetők vagyunk, mint bármelyik állampolgár, sőt ezen felül még egyenértékű adót is fizetünk, bizonyosan végrendelezési jogunk is lesz olyan, mint más magyar állampolgáré; azon meggyőződésem alapján elkészítettem én végrendeletemet. 1872-ik év márczius 19-én sajátkezűleg irtam az egészet és a régi magyar törvény értelmében, egyszerre és együttesen jelen volt, felkért 5 tanu által aláírva, hitelesítettem. Azonban a tapasztalás arra tanított, hogy miután sem Bartokovich Adalbert egri érsek, sem Biró László szatmári, sem Perger János kassai meghalt püspöktársaim rendesen kiállított végrendeletei végrehajtani nem engedettek, mondom e szomorú tapasztalás arra tanított, hogy fentebb jelzett meggyőződésem téves volt, és hogy az, a mi az annyira ócsárolt ötvenes években, az ugynevezett Bach-korszakban, sőt azután is, egészen hallhatatlan emlékü báró Eötvös József miniszternek haláláig meg volt engedve, t. i. a püspökök szabad végrendelezési joga, az most már nem szabad, hanem hivatkozás történik holmi háj, báj, a mai viszonyoknál fogva absurd, absolut, „Lutherani comburantur“-féle régi törvényre, a püspökök kénytelenek ezzel beelégedni, és ehhez alkalmazkodni. Vajjon hasznos e az nemzetgazdasági tekintetben drága hazánkra, azt majd a jövő fogja megmutatni. Isten bocsássa meg annak, a ki ezen állapotnak szerzője. Ezen tapasztalás után 1871. évben készített végrendeletemet megsemmisítettem, s mivel minden végrendelet nélkül nem kívánnék meghalni, az adott viszonyoknál fogva alkalmazkodom az 1703-ik évi június 15-én megkötött és az 1715-ik 16. t.-cz. 2. §-a által a törvényhozás intézkedésével megerősített, ugynevezett „Kollonichiana Conventio“ szabványaihoz.

— **Ipolyi Arnold** püspök, mint értesülünk, egy hét óta betegeskedik bars-szt-keresztí várkastélyában. Idült gyomor-bajban szenved.

— **Horvátországi Lukovo** Sugarjében közelebb egy földmives neje korcszülöttet hozott a világra. A gyermek feje, nyaka, szeme, füle és szája teljesen kifejlődtek, nyelve azonban hiányzott. Háta s felső karjai szintén normalisok voltak, könyöknél azonban kalapács-forma dudorásban végződtek. Bal lábának hiányzott feje, jobb lábfejének pedig három ujja. A szegény kis apró Starcevic csak két napig élt.

— **Kívánatos — örvendetes esemény.** Andrassy Manó gróf fogadást tett Atzél Béla bárónak, hogy ha e hó 18-tól számítva 3 év alatt egyetlen fiának: Gézának figyelmeké fog születni 10,000 frtot adományoz a Klotild-szeretetháznak.

— **Primicia.** A vág-szentkeresztii templomban e hó 18-án tartotta első miséjét Jambor Péter az esztergomi főgyházmegye egyik újonnan felszentelt áldozárja. A templom szorongásig megtelt helybeli és környékbeli hívőkkel. Alkalmi beszédet P. Riesz Ferencz lelkész mondott. Az isteni tiszteletet ebéd követte a plébánialakban.

— **Az orsz. színész-iskolában** az 1885/6-iki tanévre jelentkezők beiratása f. é. szeptember 11., 12. és 13-ik napján, mindenkor délután 3 órától 5 óráig leszen az iskola helyiségében (Kerepesi-ut, nemzeti színház bérháza III. em. 18. ajtó.) A jelentkezők fölvételi vizsgálata szeptember 14-én d. u. 3 órakor tartatik az iskola színpadi termében. Közöljük egyúttal e helyt a nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak a tanári kar javaslata alapján tett azon intézkedését is, hogy ezentul a drámai első osztályt kitünő sikerrel végző szorgalmas és tehetséges növendékek, ugyancsak a tanári kar javaslatára, a III-ik drámai osztályba tétethetnek át, úgy azonban, hogy a mellett a II-ik drámai osztály elméleti tantárgyait is hallgatni kötelesek, mi által azon jelentékeny kedvezményt nyerik az illetők, hogy a négy éves drámai tanfolyamot három év alatt végezhetik. Az operai osztályokba való fölvételre csak olyanok jelentkezhetnek, kik az orsz. m. kir. zeneakadémia magánének tanfolyamának három osztályát elvégezték, vagy a III. osztályból a kir. zeneakadémián a vizsgálatot letévén, erről bizonyítványt felmutatni képesek. Az operai növendékek felvételi vizsgálatát szeptember 15-én d. u. 3 órakor a nemz. színház színpadán tartjuk. A drámai tanfolyam 4, illetve 3, az operai 2 év. A

beiratási díj 1 frt, a fölvételi díj 5 frt; az évi tandíj: drámánál 30, operánál 50 frt. Első éves növendékek tandíjmentességért s ösztöndíjért szabály szerint nem folyamodhatnak. — Ki ezenkívül bármely tekintetben kimerítőbb tudósítást kíván, forduljon az intézet titkárához, a válasza szükséges levélbélyeg melléklésével, ki is készséggel szolgál a kívánt felvilágosítással. Budapest, 1885. augusztus hó 1-én. Az orsz. színésziskola igazgatósága.

— **Nagy csapás** fenyegeti országunkat; Popper báró, kiről annak idejében azt híresztelték, hogy Pápa ő szentsége megengedte neki, miként zsidó létére a keresztény Castrone grófnőt nőül vegye, — a mely hírek azután éppen ellenkezője lett valóság, mert a római Curia az engedélyt megtagadta; most megakarja magát boszulni Magyarországon, bejelentette ugyanis, hogy ki akar válni a magyar állam kötelekéből, s kivándorol Ausztriába, hol — hála a zsidóknak — a „Gfrett Heirath“ még mindig divatoz. Popper tehát ausztriai polgár s felekezeti nélküli lesz. Azután összekel a grófnéval. No, azon nagy csapás felett, hogy egy zsidóval kevesebb lesz Magyarországon, majd csak megvigasztalódunk valahogy.

— **Magyarok nyomora Görögországban** Az utóbbi időben Görögországban fogantatva vett kikötőépítési, erődítési, valamint utvezetési mun-

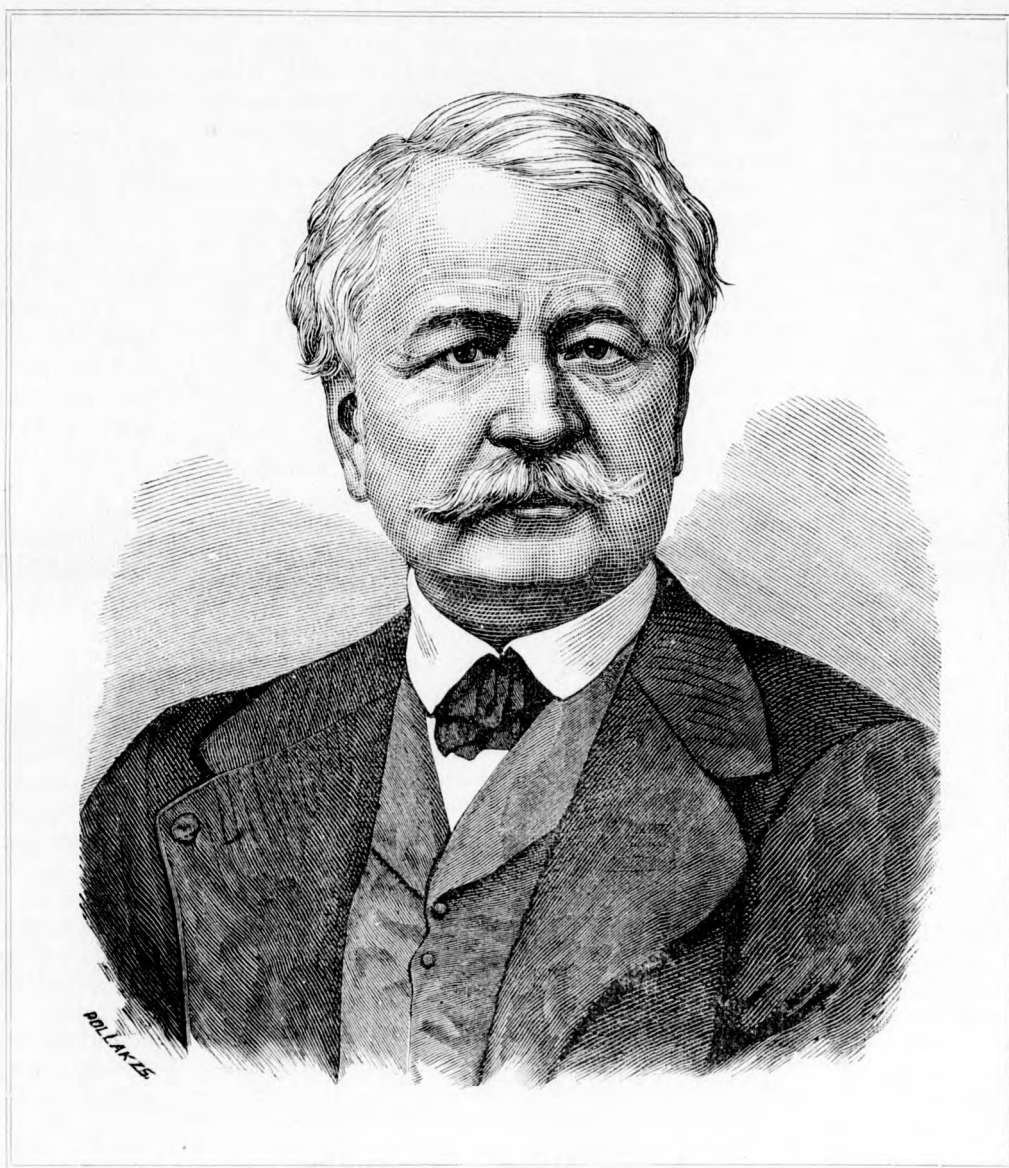
nyozos ellenmélleg, melylyel nem úgy járhat el, mint a többiekkel. Mert hát Edelsheim a trónörökösrel szemben bizonyára nem folytatja jelenlegi eljárását s majd azután a többiek is jobb bánásmódban részesülendnek.

RÖVID HIREK. **Podmaniczky Frigyes b.** a nemzeti színház és a magyar kir. opera-színház intendánsa a napokban ünnepelte intendánságának tizedik évfordulóját. — **Zichy Géza** gróf szeptember 8-án Sinaiába érkezik, hol nyolcz napi időzés alatt két jótékonycélu hangversenyt rendez. — **Uj telekkönyvi hatóság.** A siklósi kir. járásbíróóság 1885. október 1-től kezdve telekkönyvi ügyekben bírói hatósággal ruházottat fel. — **Kolozsvárról** jelentik, hogy a filloxera-bizottság befejezte működését, az egész környéken a filloxera kipusztult. — **Nagy-Maros** tegnapi küldte szét az idej első szőlőket. A filloxera ott is kihalóban van; az idén nagyon jó szőlők vannak; Európa minden részéből érkeznek nagyszámu megrendelések. Megjegyzendő, hogy N-Maroson a zsidók nem boldogulnak, az ottani termelők maguk csinálják ületüket és jól járnak mellette. — **Komáromy Mariska** Kapuváron f. hó 15-én az ottani tűzvész károsultjai javára egy hangversenyen közreműködött. A nagyszámu közönség élénken kitüntette a színezőt, kinek köszönhető volt az, hogy a károsultak javára jókora összeg fog kiadhatni. — **Rosenthan Rozália** zsidó koscherboltjában a szerezés-utczában tegnapi néhány munkás az odacsődülő zsidóhandlék jajveszékése kíséretében, a nagyérdemű Rosenthan mámit jól megütelgették, mert rosszul mérte ki nekik a pálinkát! Rendő nem volt látható, mert rőndnek muszáj lenni! — **Zsidóüldözés** van Algírban s egyre nő. A francia kormány úgy látszik nem igen siet az ellen valamit tenni. — **Csizmadia** háboru van Szathmáron. Összeveszték ugyanis s az ipartarsulatban két enőkö, két jegyzőt választottak és most a csizmadiak két felé tanácskoznak s mit az egyik elnökhatároz, azt a másik megsemmisíti.

— Szent-István napja

Budapest. Csaknem 40,000 idegen jött a fővárosba a nemzeti ünnep fényes megtartására. Reggeltől estig hullámozott az embertömeg az utcaközön, nagyobb rajok vonultak ki a kiránduló helyekre minden irányban, a színházak s egyéb mulatóhelyek zsúfolva voltak, a kiállítást 50,000-nél több ember látogatta. A kiállítás fizető látogatóinak milliója betelt, még pedig egész váratlan módon, a mennyiben ugyanazon pillanatban zárta be az egy milliót és kezdte meg a másodikikat egyetlen belepti jegy. $\frac{3}{4}$ 2 órakor lépett be a főkapun a kiállításba egy katonajegygyel két élelmezési osztálybeli katona, mindkettő pek, hol nagy meglepetésükre óvácziókkal fogadták őket. Tudvalevőleg egy katonajegygyel két közkatona látogathatja a kiállítást s kettőjöknek adott jegy a miliomodik volt. A két sorskegyelt, kiket maga Zichy Jenő világozott föl a nagy szerencse felől, Schnierer

tanácsostól 50—50 kiállítási sorsjegyet kapott. Neveik Buchmayer József és Marschal Ignác, bácskai svábok! Szent-István napján a néptanítók gyűlése is megtartott, melyen Péterfy Sándor a nyugdíjtörvény revíziójáról szolt; s melyen még a tanítói fizetés minimuma és a korpótlék, végre pedig az Eötvös-árvaház ügyében szoltottak többen. Gyűlés után az Arany-sasba vonultak közös ebédre. Értekezletet tartottak még a bútoriparosok is s délután nagy löverseny volt, mely óriási, csaknem 40,000 látogató előtt igen érdektelen futamokkal ment végbe. Délután 6 órakor sorsolták ki a „Klotild szeretetház“ javára József főherczeg leányai által himzett női munkákat. Nyertes a következő sorsjegy: I. H—b 352. A Klotild szeretetháznak körülbelül 30,000 forint haszna lett a „tündér újjak“ munkájából. Egy szóval az idej Szent-István ünnep egyike volt a legnagyobb ily ünnepeknek. Balesetről, rendetlenségről mindedig semmi jelentést nem vettünk. A fővárosi rendőség mintha napok alatt megváltozott volna, pedig sok volt a mi reá nehezedett.

Lesseps Ferdinand.

kálatok nagy számban csődítették oda a magyar mérnököket, építészeket és munkásokat s különösen a korinthusi csatorna átmetszése alkalmával ott több száz magyar munkás dolgozott. Miután a kivándorlás még folyton tart, noha a viszonyok korántsem oly rózsásak, sőt a magyar munkások nyelvismeret hiányában s az uralkodó leirhatatlan drágaság és a csekély munkabér miatt nagyon szynlenek, a batrási ügynökség átirata folytán a belügyminiszterium rendeletet intézett az ország valamennyi törvényhatóságához s felhívta őket, hogy egyszerű munkásbereknek Görögországba szoltó utlevelet ki ne adjanak, s a szédelgő utazási ügynökök ártalmatlanná tételéről gondoskodni el ne mulasszák.

— Utolsó számunkban Rezső trónörökös arczképét hoztuk volt s el is mondtuk az okát annak, hogy miért. Igen tisztelt olvasóink talán fejesőlválva vették a lapot kézhez, visszagondolva s rájőve arra, hogy hát a trónörökös már benne volt egyszer, persze már jó régen, a „Népjogban“. Olvasóink elhibetik, hogy mi azt nem tettük kegyhajhászás miatt, hanem igen is tettük azért, hogy az annak idején nem igen sikerült képet most jóval jővátégység s tettük főképen azért, mert híre annak, hogy a trónörökös magyarországi, még pedig pozsonyi hadtestparancsnok lesz, egyre nagyobb valószínűséggel lép fel s katonai körökben élénk vita tárgyát képezi. Különösen örülnének csapataink, mert Edelsheim-Gyulai basás módszerét már régen érzik, ha támadna a báró urnak magyarországi hadtestparancsnok személyében egy bi-

KÉPEINKHEZ.**A műcsarnok.**

Az utóbbi időkben hatalmasan lendült hazánkban a művészet. A műtárlatok iránt mindig általános az érdeklődés s a közönség seregesen özönlik egy-egy remek festmény megtekintésére. A kiállítási műcsarnokot is egyre tömegesen látogatja a fővárosi s a vidéki közönség. A nagy iparcsarnok után ez a kiállítás leglátogatottabb pavillonja. S e körülmény a mi közönségünknek valóban dicséretére válik. Mutatja, hogy a művészet iránt a magyar népből természetes érzék van s az ipar és gazdaság kiállított tárgyai közt nem feledkezik meg a legnemesebből: a művészetről.

S a műcsarnok valóban díszére is válik a kiállításnak. Képviselve van benne a magyar festészet és szobrászat különböző irányjaiban.

Annak idején bővebben ismertettük a képzőművészeti kiállítást, ma csak a csarnok igen sikerült képét hozzuk, hogy azt a maga szépségében mutassuk be olvasóinknak. Kik így ügyszólva kiállítási emléket is nyernek.

Lesseps Ferdinánd.

Még pár hónappal ezelőtt a büszke francia nemzet két legnagyobb francziáról beszélt, Hugo Viktor halála óta csak egy van s az Lesseps Ferdinánd. Nagyon helyesen jegyezte meg Adamné: «A mit Lesseps akar, azt Páris, azt Franciaország is akarja s nem képzeltetek semmit, a mit Lesseps keresni kíván tudna.» Valóban bámulatos a tisztelet, melylyel Páris lakossága a nagy férfit iránt viseltetik; soha nép nem szerette jobban fejedelmét, mint kitűnő vendégünket Franciaország, soha embernek nagyobb befolyása nem volt kormányánál és magánkörökben, mint a Suez s Panama csatornák nagy főnökének. Neve, a mellett hogy hallatára minden francia szíve büszkébben dobog, az egész emberiség, mert ha mint diplomata felejthetetlen érdemeket szerzett magának hazája körül, a suez csatorna létesítése körül kifejtett emberföltötti tevékenységéért nem anyországba tartozik neki köszönettel, hanem az egész emberiség.

1854-ben meghalt Abbas pasa, s Mohamed Said, Mehemed Ali fia kikiáltotta Egyiptom alkirályának. Lesseps nem habozott, üdvözölni sietett az új alkirályt s a lehető legnagyobb előzékenységgel fogadtatik. Tervéről azonban mit se mond, csak mikor a vendégszeretet leplelőből lassan-lassan a barátság s a bizalom szavai felhangzanak, előveszi a nagy államférfi magával vitt kis ládájából a készletben tartott rajzokat és ékeszszólan, a meggyőződés hangján magyarázza a kelet fejedelmének világra szóló nagy tervét. Mohamed Said kis hallgatás után következőképen felelt: Elfogadom tervét. Ön számíthat reám. Pár hónappal később már az egész világ foglalkozott a merész vállalkással s az utolsó huszonöt évben minden politikai nagyobb esemény kisebb-nagyobb befolyást gyakorolt a suez csatornára. Ott van például a krimi háború, ott vannak a villafrankai bonyodalmak s láttuk, hogy még az 1882-iki háborús híreknek közepette milyen szerep jutott a suez csatornának. A nagy vállalat élén még ma is megalapítója s tervezője áll s Lesseps csakugyan diplomáciai tehetségeiről kitűnő tanúságot tett, hogy az utba gördült nehézségeket nagyobb megrázkódtatás nélkül el tudta távolítani; de ő e vállalatban nemcsak mint tervező és diplomata szerepel, hanem mint a külügy, a közlekedés s az igazságügy minisztere, ő a hadparancsnok, kereskedő s bíró egy személyben, művész s munkás; valóban megérdemelte a «nagy» Lesseps nevet, vagy, mint a francziák nevezik, «le grand français».

Lesseps vezérlete alatt jöttek egy heti tartózkodásra a francia írók és művészek, kiket hazánk minden részében nagy lelkesedéssel üdvözöltek. Vendégeink közül többen már tegnap elutaztak, köztük Lesseps is, kinek arcképét mutatjuk be ma.

VIDÉK.**Kaposvár, aug. 19.**

Mult levelemben említettem már, hogy a kaposvári zsidóbank likvidál és ennek keresztül vitelére a helybeli keresztény takarékpénztárt kérte fel. Azt híresztelték mindenfelé, hogy ezen felszámolásnak azért kellett bekövetkezni, mert Heisler Lipót — vulgo „melenye hátú” zsidó — könyvvivőnek megszökése megrendítette a hitelt, s féltő, hogy ha a hitelezők tömegesen megtámadják a bankot, baj lesz, habár kimutathatólag hetvennégy ezer forinttal több aktívája mint passzívája van. Hogy azonban e híresztelés csak a turpisságok eltakarását célozta, kitűnt most a takarékpénztár erélyes képviselőjének, Kaposffy Jenőnek közbenjöttével megtörtént átadásnál. Eddig hetvennégy ezer forint hiányt fedeztek fel. A zsidó gazdálkodásra világot vet azon körülmény, hogy Nobl József pénztárnok a kasszából 5-600 forintot kivett, ellopott a nélkül, hogy ezt akár az igazgató, akár a napi biztosok diffikultáltak volna, általában úgy látszik, mintha közös szokás lett volna mindenkinek a pénztárból annyit kiszedni, a mennyire éppen szüksége volt, mert a készpénzért szereplő összeg nagyobb része az igazgatóság tagok bonjaiból állott; már

persze, hogy e honok valóságosan „bon“-ok-e, vagy mint sokan hiszik, inkább „mal“-ok, azt a következők fogja megmutatni. Most azonban, hogy vége lett az aranjezi napoknak, Nobl oraság, a ki különben Kaposvárott Jankef Khist helyettesítette, irván khültheményeket versben és prózában, jónak látta búcsút venni a kapufélfától; eredeti ebben, hogy eltávozásának okául lábbaját hozta fel, egyébként meglehet, hogy zsidó szokás szerint a kinek lába fáj, mennie kell. Elég az hozzá, Nobl ur is megszökött; de e közben, tán hogy mindig csak egyetlen bankista legyen szó-késben, Heisler meghozták. Nehogy azonban a „Népjog“ t. olvasói tán azt higgyék, hogy meghozták úgy mint más rabot szokták, sietek megmondani, hogy megjött biz ő kegyelme szépen hintón. No, de hát mikor Kozma urra még legádázabb ellensége sem foghatja rá, hogy a zsidót úgy szereti mint a keresztényt, lehet-e csodálni, hogy míg a bilincsekbe vert keresztény rabot kíséri a zsandár, addig a zsidó rab hintón khotsirozza magát. Megjött tehát Heisler a könyvvivő, s ez úgy látszik, mintha az egész bankdolognak új fordulatot adna, mert az elröpült hetvennégy ezer forint iránt megkérdetvén, azt találta feladni, hogy a mi hibázik, azt bizonyára elvitték, csak hogy a ki elvitte, az nem ő volt! Fogják-e keresni a vizsgálatban már most azt, ki vagy kik hetven darab ezeres bankót röpielni tanítottak, azt kérdezi minden ember. Vederemo! Különbek ma már azt is beszéljük, hogy ezen újabb felfedezések folytán a vármegye urai megindították maguk között a kollektát a lebegő 110,000 forint előteremtésére, melynek annak idején való visszakövetelését elmulasztották, s mely összeg ma is már nagyon magasán lebeg; helyesen cselekszik, mert a közönség alig érez nagy hajlandóságot helyettük fizetni.

Bármekkora port vert legyen is fel e dolog, azért nem szoríthatta háttérbe az 52-ik gyalogezred parancsnokának azon stílijét, hogy az okból, mert a rendőrség egyik rakonezatlankodó hadnagyát a vendéglőből kioldábitotta, a polgármestert hivatalos helyiségében megrohanva, azzal fenyegette, hogy erőszakot fog használni. A polgármesternek erről tett hivatalos jelentése alapján alispánunk felírta a miniszterhez és elégtételt kért; jött is egy „vegyes“ bizottság, hogy a dolgot megvizsgálja; eljárásuk eredményét homály fedi ugyan, annyi azonban mégis kiszivárgott, hogy erős az igyekezet ezt a dolgot is „elcsinálni“, a mi azonban ezuttal nehezen sikerül, sőt azon furcsaság állhat be, hogy a kaposvári választók képviselőjüket, a ki nem más, mint gr. Széchenyi Pál miniszter, fogják felkérni, hogy kérdezze meg urát és mesterét, vajjon úgynevezett alkotmányunk csak a kaszárnya ajtajáig terjed-e? S vajjon elég-e arra, hogy büntetlenül erőszakoskodhassék valaki, ha kétszínű posztóba öltöztették.

Hogy kellemetesebb dologgal fejezzem be leveletem, értesítem, miszerint királyunk születésnapja előestéjét gyönyörű kivilágítással ünnepelték honvédeink. A nagy kaszárnya fényben üszött és nemzeti színű zászlók egész erdejé hirdette a mi katonáink hűségét hazához és királyhoz egyiránt. Az ünnep napján tábori mise volt, ezután pedig a város megvendégelte a honvéd legénységét, ez által is bizonyították akarván adni a polgárok és honvédek között fennálló kitűnő viszonyoknak.

r. l.

A kiállítási ünnepély.

— aug. 18.

A király ő Felsege születésnapjának előestéjét oly imponáns módon ünnepelte meg a főváros közönsége, mely méltó folytatása volt az eddigi kiállítási ünnepélyességek hosszú sorozatának.

Minden nagyobb reklám nélkül, egész csendben tette meg a kiállítási bizottság előkészületeit. 16-án még csak néhány pózna volt látható az iparcsarnok előtti téren, ma délelőtt már egész teljességében volt látható az a szép kép, mely villamos fényben, bengáli tűz mellett este oly gyönyörű és érdekes látványt nyújtott.

Meglepő volt a közönség érdeklődése, mely felülmúlt minden várakozást.

Este 6 órakor kezdődött meg a népvándorlás, mert vaióbar annak volt nevezhető. Az Andrassy uton egymást érték a magánfogatok és bérkocsik, mindmegannyi a kiállításhoz robogva ki, az omnibusz nem nézett ősi szokás szerint sem jobbra, sem balra, lesve, vajjon nincs-e fáradt járó-kelő, ki hajlandó volna felülni, mert ha minden egyes kocsi háromszor oly széles és hosszú lett volna, akkor is megtelik valamennyi.

A közüti kocsik is zsúfolásig megteltek, embe ember hátán állott, egyik kocsi a másikat követts és mégis sokan voltak, kik már nem fértek fel ér gyalog voltak kénytelenek megtenni az utat a városligetbe.

A Stefánia-út póznáira fel voltak húzva a lobogók, a bejárat előtt sűrű csoportokban tömörült a kíváncsi közönség, bent a területen pedig percenkint élénkült az élet. A közönség valósággal

özönlött a kapukon át, s a ki fél 7 órakor érkezett, már oly nagy tömeget látott, mely ellepte az egész térséget az iparcsarnok lépcsőzetétől egész a főbejáratig.

S a közönség nőttön nőtt. Egész 9 óráig érkeztek újabb meg újabb látogatók, mindig több és több, s túlzás nélkül harmincezerre tehető a közönség száma.

A terület az iparcsarnok előtt igen szépen volt feldisztítva. Körülbelül 150 póznát állítottak fel, mindmegannyi zászlókkal, czímerekkel, a trónörökös pár és ő Felsege levelekből kötött girlandokat vontak; ilyen girlandokkal díszítették az iparcsarnok nyugoti homlokzatát, az igazgatósági épület homlokzatát és erkélyét. Szaporították a villamos lámpák számát, az iparcsarnok kupolája körül hat villamos lámpát helyeztek el, egyet lent a csarnok nyugoti bejáratánál és egyet az igazgatósági épület tornyában.

Pontban 7 órakor két egyesített katonai zenekar foglalt helyet az iparcsarnok keleti kapujánál. Egyszerre kigyultak a villamos lámpák, a vendéglők, kávéházak transzparentjei, villamos fény szórta sugarait a hatalmas kupoláról, nappali világosság áradt szét mindenfelé, a merre csak a szem látott.

Az óriási közönség pedig ott hullámozott beláthatatlan sokaságban, szétágazva mindenfelé, ellepve minden pontot. Ember ember hátán tolongott. A ki egy pillanatra megállott, azt magával sodorta az emberáradat, folyton újabb meg újabb csoportok merültek fel és a következő pillanatban már eltűntek; új arcok, új alakok törtek előre, változott a kép minden perczen, minden pillanatban.

Nyolcz órakor az iparcsarnok tetején, a Hungária szobra mögött meggyújtották a bengáli tüzet, s a villamos lámpák vakító fehérségén áttört az intenzív vörös fény. Harmincezer ah! hangzott fel és a közönség elragadtatással szemlélte a gyönyörű látványt.

Öt percig égett a bengáli tűz, melyet az est folyamán még két ízben meggyújtottak. A zenekar azután oda vonult a szökőkút előtt levő pavillonba, melynek tetejét fényes szalagként övezte a sok apró villamos lámpa.

Csak 10 óra tájban kezdett oszladozni a közönség, de a kiállítás területén egész a záróráig élénk élet uralkodott. A kiállítási bizottság még sz. István napján és a trónörökös születése napján rendez hasonló ünnepélyt.

A törvényházból.

A Köteles Mihály ügyében a kir. kuria megerősítette a fölmentő ítéletet. Nagy-Boldogasszony napjának reggelén látta Köteles Mihály kilencz esztendő és hat hét után először az isten szabad egét a nélkül, hogy börtönrostély sötét rúdjai vágódnának szeme előtt a mennybolt tiszta kékségébe. A szegedi kir. törvényszék tegnapelőtt hirdette ki Köteles Mihálynak — van-e ki e nevet nem ismeri? — a fölmentő ítéletet. Délután két órára volt kitűzve a hirdetés.

Köteles Mihály nem tudta, mi végből hívták, mert nem adták tudtára szabadulását. Midőn az elnök értésére adta, hogy a legfőbb bíróság is döntött az ügyében, Köteles bántatos arca kissé kiderült s közelebb lépett. Mikor ahhoz a ponthoz ért, mely a fölmentést mondja ki s a rögtöni szabadlábra helyezést rendeli el, a rab görnyedett alakja kiegyenesedett, szemei kimondhatatlan örömtől fényleni látszottak s a meglepetéstől fölwillanyozva, szívéhez kapott.

— Megértette? — kérdezte az elnök.

— Igen, — felelte halkán a szegény ember — s köszönöm a tekintetes törvényszéknek hozzám való jóindulatát.

Erre Kötelest levezették a börtönfelügyelőség irodájába, hol átvette szabadság-levelét. Mikor az utcára lépett, az ott összegyűlt nép megéljenezte. Többen szivarral, pénzzel ajándékozták meg. Első útja a hála útja volt. Meghallotta, hogy Kálossy alügyész neje Szegeden van. Egyenesen a jöltevéje nejehez sietett s könyekig megindulva, kezét csokolva mondott köszönetet.

Köteles egyenesen hazamegy Makóra a sógorához Kovács Ferenczhez. Ez nevelte fel egyetlen fiát Mihályt, ki most 15 éves. A gyermeknek van 17 hold földje az anyja után, ezen fog Köteles gazdálkodni. Mikor börtönbe került 7000 forint vagyona volt. Ebből csak a fiu anyai jussa maradt meg.

Mikor Kálossy József budapesti kir. alügyészre kerül a szó, Köteles hálás szavakkal emlékszik meg róla, azt mondván:

— Ő volt az én megmentőm, áldja meg őt a jó isten!

De azokkal, kik Kötelest lelketlen ítéletükkel 9 évi börtönbe hozták, mi fog ugyan történni? Nyer-e Köteles kárpótlást hosszas ártatlan szenvedéséért? Alig hisszük, mert nem arra valók a mi uraink.

Felelős szerkesztő: SZALAY KÁROLY.

KÖZGAZDASÁG.

Hitelt a gazdának.

Sajnos, hogy ma, midőn van elég pénz, annyi mint a polyva, fel kell szólalnunk a gazda érdekében, hogy legyen neki hitele! Mert eddig nincs hitele, nem kap pénzt, ha kell, mert csak a czégeknek, a pénzügyeknek, a váltólovagoknak van hitelük, de a gazdának nincs! És miért? Mert a tőzsérek, a bankok csak a váltót ismerték el olyannak, a mi hitelre képesít. Meg aztán a gazdember nem számíthat biztosan minden három hónapban pénzre, mint akár az iparos, vagy kereskedő, kiknek kezén folyvást jön meg, forog a pénz s épen ez szükséges arra, hogy váltót állíthasson ki, a mit a gazdhitel természetesen el nem tűrhet. A gazdának nincs minden három hónapban aratása, a gyapjút sem lehet négyszer nyírni egy esztendőben, no meg a tehén sem nevel borjút minden váltó lejárása.

A váltóhitel nem a mi népiünknek való. Hiába van birtoka a gazdának, ha tőle váltót követelnek, akkor nagyon sokszor nem képes hitelhez jutni és ha nagy ügyvel-bajjal hozzájutott is, bajos dolog annak a gazdának három hónap múlva fizetni, a kinek egy évben csak egy aratása van, csak egy termése, sokszor pedig egyszer sem, ha nagyon rossz idők járnak.

A váltó hitel nem segít a gazdán, gyakran nagy bajba sodorja s van rá eset, hogy sirját ássa meg.

Oda mutatnak arra az intézetre, a mely magát a „kisbirtokosok országos földhitelintézetének“ mondja! Fáj kimondanunk, hogy ez az intézet is csak a váltó leszámítás által bír fennállani, dacára annak, hogy ezt az intézetet az egész ország éppen azért alkotta, hogy földbirtokra adjon jutányos kölcsönt a kisbirtokosoknak, hogy meneküljenek gazdáink a hitel-nyomor szorongatásaitól, vagy a váltó-hitel három havi hideglelésétől!

Agyon akarják nevelni a szegény gazdanépet a tenyeréből élő intézetek. Hadd szokják a váltóhoz és a kereskedelmi szigorhoz Csak azután parancsoljanak rá a felhőkre is, a piacokra is, hogy azok szokjanak a váltó szigorhoz. De legyen ám biztos vevő mindig, a ki készpénzzel fizet; ne csak a földet neveljük a váltóhoz, hanem az eget is és azután tegyük meg a váltót a mindenség tengelyének, hadd forogjanak körülötte a napok, holdak és csillagok!

Az embereket szabni az intézményekhez, nem pedig az intézményeket az emberekhez és viszonyaikhoz: ez a világ felfordítása!

Természetesen a bankoknak és tőzséreknek könnyű a kényelmes kincskeresés, a váltónak egyetemes monopoliuma; de a gazdának feje fáj bele, nem a tőzséré, ki esetleg annál jobban örül, mivel keservebben sir a váltó-adós!

A váltó-hitel nem gazdhitel. A mi gazdanépiünkön csak úgy lehet segíteni, ha följére, házára, becsületére mindenkor kaphat nagy utánjárás nélkül olcsó kamatra olyan kölcsönt, melyet akkor fizethet vissza, a mikor termésből pénzt csinálhat. A gazdának tehát nem kell kereskedő hitel, hanem gazda hitel.

Szerte a mi hazánkban zúg a követelő hang: „Hitelt a gazdának!“ A. A.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

A börze nyugszik; nagyobb üzlet napok óta nem fordult elő, s így az értékek a mult hetiekhez képest csak igen csekély változáson mentek keresztül.

A nevezetesebb értékpapírok ármozgalmát a következő táblázat mutatja:

	aug. 12.	aug. 19.
Magyar aranyjár. 4 ^o / ₁₀₀ -os	99.05	99.10
„ papíráradék	92.45	92.50
„ díjsorsjegyek	119.—	119.15
Tiszai sorsjegyek	120.90	121.50
Magyar hitelbank	288.50	292.—
Első magy. ált. biztosító társaság	3150.—	3155.—
Magy. földh. int. zál. lev. 4 ¹ / ₂ %	96.—	95.85
Osztrák-magyar bank zál. lev. 4 ¹ / ₂ %	101.40	101.15
Cs. kir. kör. arany	5.85	5.84
20 frankos arany	9.93	9.91
Német márká	61.50	61.40

Gabona-tőzsde.

A külföld még mindig tartózkodik. New-York és Berlin egyre alacsonyabb árakat jelentenek, kivitel nagyon csekély, külföldre csak egynéhány vasuti kocsi ment e héten, a legtöbb gabona Csehországba megy. Az árak a budapesti tőzsdén a mult hetiekkel szemben 5—15 krajczárral csökkentek.

Lapunk zártakor a következő árakat jegyezték a tőzsdén:

Buza bászági	74—80 kg.	7.65—8.20
„ tiszavidéki	74—80 „	7.60—8.15
„ pestvidéki	74—80 „	7.60—8.15
„ fejérmegyei	74—80 „	7.60—8.15
„ bácskai	74—80 „	7.60—8.20
„ északmagyarországi	74—80 „	7.15—7.90
rozsa	70—73 „	—
árpa takarmány	60—65 „	—
„ égetni való	62—65 „	—
„ sörfőzdei	64—66 „	—
zab öszre	34—42 „	6.20—6.35
tengeri új bászági	—	—
„ másnemű	—	—
köles	—	—
káposzta-repeze	—	—
repeze, új	—	11 ¹ / ₈ —11 ³ / ₈

Marhavásár.

Pozsonyi szarvasmarha-vásár, aug. 17. A mai szarvasmarha-vásárra összesen 1402 drb marhát hajtottak föl és pedig 1126 magyar ökröt, 92 legelő tehenet, 38 bivalyt, 130 drb német ökröt, 16 bikát. Az üzlet igen élénk volt. Vevők nagy számban jelentek meg. Jegyeztettek a következő árak: Magyar hizott ökr 58—63 frt, német hizott ökr 60—64 frt, legelő tehén 50—52 frt, legelő ökr 54—58 forint, mind métermázsánként.

Bécsi szarvasmarha-vásár, augusztus 17-én. Felhajtott összesen 857 drb magyar, 1136 lengyel és 431 német faj szarvasmarha. A felhajtás az előző hetihez képest 600 darabbal volt kisebb, minek folytán az árak 1 frttal emelkedtek. A forgalom nehézkes volt, a mészárosok tartózkodva vásároltak. Fizettek: magyar áruért 56—63 frtot, lengyel áruért 55—62 frtot, német áruért 56—64 frtot és legelő ökrért 52—55 frtot 100 kilogrammonként.

Sertés-üzlet.

Budapesti sertésvásár. Kőbánya, aug. 19. Az üzlet jelentéktelen. Magyar urasági 3reg nehéz 39—40, fiatal nehéz 42—42.50, közép 42—43, könnyű 43—44 frt; szedett nehéz 41—41.50, közép 41—42, könnyű 42—43 frt; romániai átmeneti bakonyi nehéz 37—38, közép 38—38.50 frt; szerbiai átmeneti nehéz 40—42, közép 40—42, könnyű 40—42 frt; hizó a vasutól mázsálva 28—30 frt.

Sertéskivitelünk Németországba. A mult hetekben az a hír járta be a sajtót, hogy a német kormány, mely hosszabb idő óta a legnagyobb szigorral tartja fenn a határozott a magyar sertésállományokkal szemben, kivételesen engedélyt adott egy sertéskereskedőnek, hogy néhány ezer darab sertést Kőbányáról Németországba szállíthasson. E hírrel szemben a német kancellár közölte, a „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, határozottan kijelentette, hogy az egész hír valótlan és tendenciózus, a mennyiben a német kormánynak esze ágában sincs a határozat, akár kivételesen is, megnyitni. Annál meglepőbb tehát ama legújabb, hivatalos forrásból eredő közlemény, mely szerint a német kormány megengedte, hogy hetenkint egyszer Oderbergen át Mysłowitzba oly magyar sertések legyenek szállíthatók, a melyek tíz napon át a kőbányai vesztégtintézetben állottak. A német kormány ezen engedélye egyértelmű a határozat részleges megszüntetésével és reánk nézve kétségen kívül örömdetes eseményt képez, a mennyiben reményünk van, hogy sertés-kereskedelmünk, mely a teljes határozat folytán tértelenségre volt kárhoztatva, újra lendületnek fog indulni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A zsidókról 30 évvel ezelőtt.** Egy 1855-ről szóló naptár akadt kezünkbe a napokban, melyben „Magyar ember arany-ábécéje“ czim alatt egy verselmény foglaltatik. Ez a vers jó tanácsokat ad a népek és a zs betű alatt a következő megszívlelendő dolgokat mondja:

„Zsidó-kocsák országunk szélétben,
Három verdung az itzéjük éppen;
Viz a boruk, méreg a pálinkájuk,
Egészséged s vagyoned az árak;
Aratáskor elveszik a buzát,
Fiadról a ruhát lehúzzák.
Isten tudja, hogy hány bűnük van még —
Ó mentsen meg tőlük jó magyar nép!“

— **A német étlap.** Egy jómódu falusi földbirtokos a napokban fölrándult a kiállítás látogatása szeléből a fővárosba. Egyik előbbkelő vendéglőbe ment ebédelni. A pinczér hoz neki étlapot s aztán sokáig vár a megrendelésre. A földbirtokos

nézi egy darabig a papirost, aztán egész nyugodtan odafordul a pinczérhez: Hallja! hozzon nekem — egy német szótárt! Az étlap persze német volt!

— **„Megtért“.** Dubois kisasszonynak, a párisi konservatorium növendékének legfőbb óhajtása volt, hogy a nagy Operában énekelhessen. Az igazgató engedett kérelmének, s egy napon megjelent a kijelölt teremben. A zongoránál ott ült már a kíséző, Dubois kisasszony azonban várakozásra kérte, s az igazgatót félre híván, azt mondja neki: „Uram, én lángolón szeretem a színházat, egyetlen reményem, hogy felvétetem, ha csatlakozom, még ma föbe lövöm magamat“. Az igazgató némán meghajtotta magát, a kisasszony pedig elkezdett énekelni. A darab végeztével szó nélkül távozott az igazgató a teremből. Kevés vártatva visszajő s egy revolvert nyújt át a képzelt művésznőnek, ez ijedve tántorog vissza, mire az igazgató mosolyogva szól: „Ne féljen gyermekem, nincs megtöltve“. Remélem, hogy belátandja, miként jobb önnek, ha én s ugom önnek, hogy nincs képessége az énekhez, mintha ugyanezt a közönség hangos lárájából érti meg“. A valószínűleg „megtért“ hölgy pirulva hagyta el a termet.

— **Kölcsönösen.** Bankár: (ügyetlen új inasát nem akarván eljlesztetni, magában morogva) „számár, ökr!“ Inas: (szinte magában) „Gazdám szokásaira figyelmem kell, ugy látszik időnként önmagával szokott beszélni.“

— **I. Napoleon** egy alkalommal goromba kifejezésekkel támadta meg Talleyrandot; a miniszter nyugodtan hallgatta s szó nélkül türte urának erős kifakadását. De midőn a császár odább ment, oda fordult a környezetéhez, kik hüledezve voltak a jelenet tanúi, s oly hangon, hogy ott az egész teremben meg kellett hallani szót: „Hallották önök uraim! Mily kár, hogy ily nagy embert oly rossz szul neveltek“.

— **Biztos.** Egy angol ötödször házassodott meg; „Miként menekült ön meg előbbi négy feleségétől?“ kérdi egyik barátja. „Soha sem mondtam ellent egynek se, s e miatt agyon mérgelelték magukat!“

— **Knoblesse oblige.** Regileben az új nemes Schoneeres élete párja: „Olgha, Olgha! (az új szobaleányhoz, a kit különben Katának hívnak) thedd fel az enyhim lábomat a sámolyra“. — (Öt percz múlva.) „Olgha, Olgha!“ (a szobaleány ismét belép.) Thedd fel a másik lábomat is a sámolyra“.

— **Törvény előtt.** Hunczutságon érték Iczikást az ítélet hirdetéskor, mely öt évi fegyházra és tíz évi rendőri felügyeletre szolt; kérdi az elnök vajlon megelégszik-e a határozattal. „Megelégszem Najdságos Elnök Or! ha thiz évi rendhűrségi felügyeletet először khell khiállanom!“

— **Az új Kongó állam** viszonyai nem valami rózsásak, ha való az, mit Dr. van der Heuvel ír; e szerint: Az úgynevezett nemzetközi associatió tagjai felháborító kegyetlenséggel viselkedtek a benszülöttek, s tekintet nélkül azon európaiak iránt, kik elég szerencsétlenül hitelt adván a szép szavaknak, elhagyták csabitani magokat a kivándorlásra. A fekete szolgák legcsekélyebb mulasztásait, vagy kihágásait fehér uraik kegyetlennül büntetik, legyenyhébb, ha a nehéz lánczeczal terhelt feketének dolgozni kell. A merre csak megy az utazó, mindenfelé a szegények jajjait hallja. Valóságos rabszolga módra bannak az emberekkel. E mellett, habár gazdáinknak nagy nyereséget hajtanak is, felette rosszul élelmezik s ha munkaképtelenné lesznek, elkergetik őket. Fehér embernek Kongó a legogésztelenebb s veszedelmes tartózkodási hely. A forró nap heve mellett, a föld nedves párája sorvasztó lázkat idéz elő. Sokat beszélnek ugyan arról, hogy hivatalnokok éveket szolgáltak ki egészségben, csakhogy ezek a tenger partjain s nem a tartomány belsejében tartózkodnak. Egy másik utazó következőket írja: Ha valaki nekem jót kíván, akkor kívánja azt, hogy mielőbb szabadulhassak ez átkozott vidékből. Szédelgés, óriási szédelgés az egész. A belga király temérdek pénzt küld ugyan ide, de a bizottság elfecsérli, melynek tagjai ropant raktárokkal bírnak, s az olcsón bevásárolt portékát a társaságnak drágán adják el. Egyetlen orvos van itt s hatásköre 300—600 mértföldnyi területre terjed, az orvosszerek oly rosszak, hogy a beteget még nyomorultabbá teszik. Az élelmi szerke kritikán alóliak. Az emberek úgy halnak el, mint ősszel a légy. — Az európai civilizáció tehát nyomort vitt Kongó vidékére is; ki törődik ezzel, hisz a mai modern kor követelményeinek elég van téve!

T Á R C Z A.

A VAKAND.

— REGÉNY, IRTA: MARGITAY DEZSŐ. —

(Vége.)

— Gyilkosok . . . !

— Igen, de ön volt a bűnnel vádolva. Azzal vádolták, hogy Szomor urat fölfogadott bérencz által orvul lelövetni akarta. A vádat maga az elfogott tettes emelte; láthatja, hogy ennek nyomán a szolgabíró ur az ön iratait lefoglalni volt kénytelen. „A súlyos bűnnel vádoltak iratait hivatalos pecsét alá veendő;” — mondja a törvény.

Admiralli megszünt futkosni; szemei öntudatosabb kifejezést nyertek s úgy tett, mintha a kis gőgös előadását hallgatná.

— Nos, az iratok közt megpillantám az itt levőket, s minthogy ugyanezen anyakönyvi kivonatok esetleg nálam is meg vannak eredetiben, siettem azokat a nálam levőkkel összehasonlítani.

— Hanem, tudatnom kell önnek izé úr, hogy az ön iratai engem nagy zavarba hoztak. Azok szerint ugyanis Gattoni asszony, az énekesnő, halála után egy évvel adott életet Lilia nevű leányának. — Ám tekintse meg maga méltóságod, hogy férje első neje már egy évig sirban volt, midőn önnek oltár elé lépett. Ime itt van a Gattoni asszony haláláról szóló hiteles bizonylat; s ennek magyarázata egyszerűen az, hogy az önnek előbb bemutatott okmányban, a Lilia nevű leányzó születési éve, hamisítás útján egy évvel hátrább van téve.

A grófné fölskoltott; támlányát hátralökve, oly ruganyos mozdulatokkal, mintha hírből sem ismerné a kimerültséget, Kristoff urhoz sietett s kiragadva annak kezéből a jókora csomagot képező iratokat, rohamos sietséggel kezdte azok között lapozni.

Anna szintén elhagyta előbbi állását s még mindig halvány ajkain egy boldog mosolylyal futott Szomorhoz, ki ez egész jelenetnek mozdulatlan szemlélője volt.

— Boldog vagyok . . . Szeretem önt . . . Ah! . . . És itt hordom keblemen ibolyáját!

S ezzel, mint Dea Victor Hugó „L'Homme, qui rit”-jában, föltárta keblén öltönyeit, hogy szerelme zálogát megmutassa kedvesének.

— És ön mit szól mindehez? — Kérdé signora Vinetti, ismét volt kedveséhez fordulva. — Ön, kit én a börtönből szabadítottam ki, mert gyilkolt; ki engem, szabadítómat állataimmal akart fölfaladni; ön, ki . . .

Szavait nem fejezheté be, mert e pillanatban éles sikoly remegteté meg az ablakokat, mit nyomban egy zuhanás zaja követett.

Mindenki arra fordult, merről a sikoltás hangzott s Liliát pillantották meg, ki eszméletlenül feküdt a padozaton.

— Fölsimerte őt? — kérdé a róthaju a mereven maga elé bámuló olasztól. — Gattoni Liliát, — az ön nejét, kit gyilkos kezeitől csak a véletlen mentett meg?

Szentannayné fölpillantott iratai közül, s egy részvétteljes tekintetet vetve a földön nyugvó sápadt arcra, félhangon mondá:

— Férjem első nejeinek leánya!

A boldogság elfeledteté velünk a gyűlölséget. Lilia Szentannayné szemeiben már nem volt megaláztatásának bizonyítványa, hanem csupán egy részvétre méltó szenvedő.

Admiralli meg sem mozdult helyében; úgy tett, mintha megadná magát végzetének.

— Bűnökkel volt terhelve egész élete. Becsületes családjá, mely köztiszteletnek örvend, kitalálta önt köréből; — folytató signora Vinetti szemrehányását; s még amellé, ha legalább bátor gonosztevő volna! de nem! csak lopni, orvul gyilkolni, hamisítani és csalni tud. Igaz, hogy nem ismertem önt ily gyávanak, de tudtam fölé, hogy gonosztevő . . . és ez nem akadályozott abban, hogy szeressem; később hálából megcsalt, csufosan elhagyott — miután nem sikerült állataimmal szétéptetnie . . . ezt . . . ezt nem bocsátom meg soha.

Szavai után kissé megfordult, hogy kitörni készülő dühét csillapítsa.

Ezen pillanatot használva Kristoff ur, a mozdulatlan álló olaszhoz siklott.

— Nemde mondtam, hogy nem sértés, ha az embert tengeri homokhoz hasonlítják? Vanak az életben pillanatok, midőn az ember szívesen engedné magát egy forgó szél által elhordatni. Nemde izé ur, — ön, ki megaprehendálta, hogy bitangnak neveztem. — Most, hogy jöttem, paripámot egy fiatal vadgesztenye fához kötöttem lent az udvaron; nemde, szeretné, ha e gyorslábú állat közelebb volna . . . izé . . . bitang ur?

Az olasz nem felelt, hanem mint a villám, oly gyorsasággal galléránál ragadta a mellette álló kis embert s egy dobással leíté vele az épen felé forduló signora Vinettit lábáról.

A jövő pillanatban már talpon állt mindkettő

s az ajtóhoz rohantak, melyen át a pillanatnyi zavart használva, Admiralli megszökött.

— Kiszalad! Elszökik . . . üsse kő! — kiabált a kis jogigazgató, vállával az Admiralli után becsapott ajtót támogatva. — Fogják meg; gyilkos! segítség! . . .

Es még valószínűleg tovább is kiabált volna, ha az izmos signora Vinetti egy percznyi huzalkodás után vállainál fogva fel nem emeli a földről s mintegy bábót bellebb lódtva a szobába, maga a szökevény után nem iramodik.

Szentannayné, ki a kézt kézzel tartó Szomor és Anna mellett állott, megértette jogigazgatójának szándokát.

Mosolyogva fordult felé s egy hálás pillantást vetve rá, szökött:

— Hasztalan igyekszik; a föltűnést már nem lehet elkerülni!

— Sőt ellenkezőleg, méltóságos asszonyom . . . Épen most oldja el a lovat, melyet számára hoztam . . . Nyeregbe veti magát és elvágtat. — a bitang! — válaszolt ez az ablakon kitekintve. — Most már a forgó szél sem fogja utólérhetni!

— De rögtön eltűnése?

— Szomor ur lesz oly szíves a kérdezősködők előtt a diplomatát adva, azt mondani, hogy sebtől kapta egy négyszem közti párbajban.

— Ki hinné ezt el?

— Bizzák csak reám! Én mint ügyvéd csak mesterségemet üzöm, midőn vállalkozom a hiteltlen, a napnál világosabban bebizonyítani és elhíttetni.

— És a bérencz? — A hivatalos irat lefoglalása?

— A bérencz! az csak előttem vallott, aztán megsugtam neki, hogy jó lesz ellődulnia. Hiszen csak nem engedhetem, hogy a Szentannay család egyik vendégére gyilkolási szándékot valljanak! Mi a hivatalos iratlejárólást illeti, megvallom, hogy azt saját személyemben eszközöltem, minthogy a megszerzett esketési és keresztes bizonylatok földeríték előttem a titkot, melynek erejével ez ember méltóságodat kezei között tartotta, és sejtém, hogy iratai között hamisítványok kell létezni.

Anna nem hallgatott az anyja és ennek jogigazgatója között folyt párbeszédre.

A szerelem olyan, mint a monomania: — csupán egy tárgyat lát; csupán egy gondolattal foglalkozik.

XIX.

Fölvonás után.

Ismét tavasz volt.

Az aláhanyatlani készülő nap megaranyozta a fák leveleit; a lombok között apró madarak ugráltak, yig csiripolás között töltve a fekvés előtti időt.

Épen, mint a falusi leányok szoktak, ha holdvilágos estvéként a kapu elé ülve, dévaj kacagás között mesélik el egymásnak a nap eseményeit.

A vadgesztenye lomboktól árnyalt verandán, az ozsonnához fölterített asztal mellett ott ült Szomor, kezében egyet tartva azon lapok közül, melyek jókora halmazban előtte az asztalon, részben még fölbontatlanul heverték.

Mellette Anna boldog elmerengéssel hallgatott a lombok között hangzó madártársalgásra; mintha értené a nyelvet, melyen az foly, s mintha érdekel bírnánk reá a mesék, melyeket a lég hajósai egymásnak elmondanak.

Szemben velök Szentannayné ül, büszke, de most már nem tulságosan szigorú tekintetével. Kissé távolabb, az öntöttvas-karzat közelében áll Kristoff ur, hóna alatt egy jókora csomag irattal; szemöldéit homloka közepére vonja, mi azt jelenti, hogy különösen figyel azokra a szavakra, melyeket hozzá az özvegy grófné intéz.

Hasztalan kínálták, nem foglalt helyet az ozsonnát már elvégző társaság közepett.

Szentannayné bevégzé utasításait s a kis jogigazgató mely hajlongások között távozni készült, midőn háta mögött egy csengő hang figyelmezteté, hogy vigyázzon.

Hátra fordul s Liliát látja maga előtt, ki egy piros szalagokkal ékített, fehér öltönyű, mintegy másfél éves gyermeket vezet nagy lassan, oda nyújtott mutató ujjánál fogva.

— No még egyet Annuskám — szólt a bátortalanul tipegő s a siker fölött örömmel visongó gyermekhez. — No még egyet; lépjen még egyet, aztán mindjárt mamánál leszünk.

Anna fölugrik az asztaltól, kitarja karjait s fölfogva a keblére szaladót, szenvedélyes csókokkal borítja a piros arczocskákat, melyeken az örömteli nevetés következtében piczi gödrök támadnak.

Később oda viszi őt Szomorhoz, ki annyira elmerült a lapolyvasásban, hogy nem látszik észrevenni semmit abból, mi körülte történik.

Midőn egészen közelébe jut, a kis leány ravasz arczot csinál; lassan előre nyújtja gömbölyű rózsás karjait s parányi tenyereivel befogja az olvasó szemeit; aztán örömittasan kiált föl:

— Papa!

Szomor úgy tesz mintha meg volna lepve; ketté szakítja a lapot, melyet kezében tart; össze-

gyüri és a bokrok közé dobja; aztán megfogja piczi leánya kacsóit és számtalan csókkal borítja azt.

— Jön hozzám az én piczi királynóm? Ah, a mama nem akarja adni! . . . Jöjjön, jöjjön, kis egérkém. Apa meglovagoltatja a teremben, mert itt kün nem sokára hüvös fog lenni.

De a „kis egér” anyja vállára hajtja fejét, s a csipkék közül mint egy, a levelek hőzé bujt rózsza, nevet az őt hívogatóra.

Később kinyújtja karját az apja felé, aztán egyik kezével Anna, a másikkal Szomor nyakát karolva át, a két főt oly közelségbe vonja egymáshoz, hogy közöttük alig marad hely saját kaczagó arczocskájának.

Szomort elszédíti e közelség; egy csókot lop neje ajkairól, mire Anna arczát könnyü pir lép el.

A kis leány, ki a gondolatgyors eseménynek egyedüli tanuja volt, kaczagásával igyekszik elárulni e titkot s aztán egészen apja nyakába kapaszkodva, minden erejéből azon van, hogy haját a lehető legnagyobb rendetlenségbe hozza.

Szentannayné, Lilia és Kristoff ur néma nyájassággal nézik a jelenetet.

Később a kis társaság a terembe vonul vissza, csupán Kristoff ur marad még a verandán.

Óvatosan szétnéz maga körül, aztán lehajlik és fölveszi a Szomor által szétszakitva eldobott lapot.

Végig futja szemeivel annak tartalmát s a vegyések között a következő tartalmu sorokon akad meg tekintete:

Rendőrségünknek sikerült valahára elfogni a hirhedt iparlovagot, rablót, gyilkost, váltó- és pénzjegy hamisítót, ki Steiner R., Ginetti P., Admiralli F., s még számtalan álnevek alatt már több, mint két éve az Osztrák-Magyar birodalom majd mindenik tartományában kifogyhatlan furfanggal üzte mesterségét.

Kőbányán fogatott el s a rendőrök Pestre akarták szállítani, még pedig az épen akkor induló vonaton.

A furfangos ficzkő ezuttaliss kiakarta játszani öreinek szemességét s egy óvatlan pillanatban az észrevétlenül fölnyitott kocsiajtón kigrótt.

Hanem ezuttal önmaga lett büneinek büntetője, amennyiben az ugrást oly rossz kiszámítással tette, hogy a földre érve megtántorodott s a kerekék alá bukott, honnan természetesen nincs menekülés.

Sajnos, hogy ki nem hallgattatható; vallomása érdekes lapokat szolgáltatott volna a bűntények gyűjteményéhez!

Kristoff ur elgondolkozott az olvasottak fölött, miközben a lapot még apróbb darabokra tépte össze.

— Üsse kő! ha meggondolom, hogy ez az ember kicsi híján mivé lehetett a családban! . . . No, de azt meg kell adni, hogy ügyes bitang volt! — Eltanulta a vakandtól, hogyan kell a földalatti utat ásni s ha én a kapával elébe nem állok . . . No de üsse kő! bevégezte vakand pályáját; — legyen könnyü neki a vaskocsi kerekéi.

JÓ URAK.

Azok a jó, derék urak

Megreregetik vállamat:

«Magából lesz még valami».

S hangjuk oly nyújas, atyai.

—

A biztató szó, mondhatom,

Szívemnek jól esik nagyon.

Meghatja mélyen lelkemet

E gyöngéd, nyújas szeretet.

—

Csak bánjatok velem, urak,

Jóakarón, atyailag!

Majd egyszer észreveszitek,

Hogy nem vagyok már jó gyerek.

—

Majd egyszer eljön az idő,

Hogy a paecirta karma nő,

Szeme félszlog mereren

És ölygéré válik hirtelen.

—

S kit azért biztaltok csupán,

Hogy mulassatok vig dalán,

Az a madár — még meglehet —

Kimarja, tépi szívetek.

Patágyi Lajos.